

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่นำไปสู่การค้ายาฆ่าของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคามในครั้งนี้ เป็นการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้วางขั้นตอนการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยเรื่องนี้ มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ต้องขังคดี พรบ.ยาเสพติดที่มีพฤติกรรมค้ายาฆ่าและถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคามตามหมายศาล ในช่วงระหว่างปี 2555 คือ จำนวน 132 คน แบ่งเป็นผู้ค้ารายย่อย จำนวน 66 คน และผู้ค้ารายสำคัญ จำนวน 66 คน (ฝ่ายทันตปฏิบัติ เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ณ วันที่ 20 มิถุนายน 2555)

1.2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) การวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นสองกลุ่ม ตามลักษณะประเภทของการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

1.2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ต้องขังคดี พรบ.ยาเสพติดที่มีพฤติกรรมค้ายาฆ่าและถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งได้มาโดยวิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตร ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973 : 727 อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 92)

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

กำหนดให้

n = ขนาดตัวอย่าง (คน)

N = จำนวนประชากร (คน)

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับสำหรับการวิจัยครั้งนี้มีค่าเท่ากับ .05

แทนค่าในสูตร
$$n = \frac{132}{1+132(.05)^2}$$

$$n = 99.24812 \text{ คน}$$

$$n = 100 \text{ คน}$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณตาม สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yomane) คำนวณได้ 99.24812 คน เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนเต็ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน

1.2.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) ผู้วิจัยกำหนดการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota)

คือ เอาสัดส่วนขององค์ประกอบของประชากรมาเป็นเครื่องพิจารณา โดยกำหนดประเภทของกลุ่มตัวอย่างออกเป็นผู้ค้ารายย่อยและผู้ค้ารายสำคัญ จากนั้นเลือกตัวอย่างตามอัตราส่วนที่เป็นไปตามจำนวนในประชากรดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงการคำนวณหาจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วน

ผู้ค้ารายย่อย	ผู้ค้ารายสำคัญ
$\frac{66 \times 100}{132}$ $= 50$	$\frac{66 \times 100}{132}$ $= 50$
เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนเต็มในการวิจัยนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง = 50 คน	เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนเต็มในการวิจัยนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง = 50 คน

2) จากนั้นผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) โดยการจับฉลากรายชื่อของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดที่เขียนใส่ไว้ในกล่องให้ได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 100 คน โดยให้แบ่งเป็นผู้ค้ารายย่อย จำนวน 50 คน และผู้ค้ารายสำคัญ จำนวน 50 คน

1.2.3 การวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(In-depth Interviews)จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key Informant) คือ ผู้ต้องขังคดี พรบ. ยาเสพติดที่มีพฤติกรรมค้ายาบ้าซ้ำและถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling) ซึ่งเต็มใจที่จะให้ข้อมูลจริง จำนวน 10 คน ดังนี้

- 1) ผู้ค้ารายย่อย จำนวน 5 คน
- 2) ผู้ค้ารายสำคัญ จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 แบบตามประเภทของการวิจัย คือ แบบสอบถาม สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire)

เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จากการทบทวนหลักการแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยโครงสร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Checklist) เพื่อสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Checklist) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่นำไปสู่การค้ายาบ้าซ้ำได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจในครัวเรือน

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมค้ายาบ้าซ้ำของผู้ต้องขังที่มีลักษณะเป็นผู้ค้ารายย่อยและผู้ค้ารายสำคัญ

2.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview Form)

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่สร้างขึ้น จากการทบทวนหลักการแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนของการวิจัยและสภาพทั่วไปของการสัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อเรื่องวิจัย ชื่อ-สกุลผู้สัมภาษณ์ วัน/เวลา/สถานที่สัมภาษณ์ โดยผู้สัมภาษณ์จะกรอกไว้ก่อนเริ่มการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนของลักษณะโดยทั่วไปของผู้ที่ถูกสัมภาษณ์เท่าที่จำเป็น ได้แก่ ปัจจัยอะไรที่เป็นสาเหตุที่นำไปสู่การค้ายาบ้าซ้ำและพฤติกรรมค้ายาบ้าซ้ำว่ามีวิธีการในการค้ายาบ้าอย่างไร

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนของคำถามและเนื้อที่วางที่ไว้บันทึกการสัมภาษณ์ซึ่งมีข้อความเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นเงื่อนไขทำให้ผู้ค้ายาบ้าซ้ำสามารถเลิกค้ายาบ้าอีกต่อไป

2.3 วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 การสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)

1) ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยที่นำไปสู่การค้ายาบ้าซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้องให้ได้แนวคิดรวบยอด (Concept) ที่เกี่ยวข้องแล้วนำมากำหนดเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2) กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบ ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่นำไปสู่การค้ายาบ้าซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำข้อมูลมาสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด

3) นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและพิจารณาให้คำแนะนำสำหรับแก้ไขปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.3.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ (Interview Form)

1) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยการศึกษาทฤษฎี และแนวความคิดเกี่ยวกับสาเหตุของการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ายาบ้าซ้ำ จากตำรา วารสาร ผลงานการวิจัยวิทยานิพนธ์ ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) กำหนดเนื้อหาของคำถามในแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ครอบคลุมในเรื่องที่ศึกษาวิจัย และมีลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบให้ได้ข้อเท็จจริงมากที่สุด

3) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจ แนะนำในรายละเอียด และแก้ไขแบบสัมภาษณ์เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะใช้ในการศึกษาวิจัย

4) การสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สรุปเป็นประเด็นสำคัญในการศึกษาวิจัย

2.4 การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.4.1 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณา และทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา การวัดผลและประเมินผล และพิจารณา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence หรือ IOC) ได้ข้อคำถามที่มีค่า IOC โดยกำหนดให้ สอดคล้อง = +1 ค่อนข้างไม่แน่ใจ = 0 ไม่สอดคล้อง = -1 จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ

1) นายสังพงษ์ พรรณะ วุฒิกการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก ยุทธศาสตร์การพัฒนา ตำแหน่ง เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ระดับอาวุโส เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2) นางสาวเพชรศิริ โยคะสิงห์ วุฒิกการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก ภาษาไทย ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกมลลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3) นายบุญถวิล ทรงมงคลรัตน์ วุฒิกการศึกษา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา สถิติประยุกต์ ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกมลลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผล

2.4.2 นำแบบสอบถามไปหาค่า IOC (Item Objective Congruence) ได้ค่า 0.67 ขึ้นไป

2.4.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจของผู้เชี่ยวชาญมาแก้ไขปรับปรุง และเสนอ คณะกรรมการผู้ควบคุมการวิจัยวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

2.4.4 ตรวจสอบคุณภาพด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try – Out) ใช้กับผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาทดสอบอำนาจจำแนกด้วยวิธีการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน Standard Devion (S.D.) ค่าที่ได้คือ 0.25 ถึง 0.99 ซึ่งไม่เท่ากับ 0 จึงถือได้ว่ามีอำนาจจำแนก (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555 : 422.)

2.4.5 จัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ โดยผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามจนถูกต้องสมบูรณ์จากนั้นนำเรียนคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และจัดพิมพ์แบบสมบูรณ์ แล้วจึงนำไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

3.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

ประสานขอความร่วมมือกับทางมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงอธิบดีกรมราชทัณฑ์และ
ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขี้งงวัตถุประสงค์และขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวม
ข้อมูล

3.1.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการให้แบบสอบถาม ด้วยวิธีการสุ่มแบบอย่าง
ง่าย (Random Sampling) โดยการจับฉลาก จากนั้นผู้วิจัยได้ขี้งงการกรอกแบบสอบถามเพื่อให้
เข้าใจตรงกันแล้วจึงให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามด้วยตนเองจากนั้น และผู้วิจัยได้ปฏิบัติ
เช่นนี้จนครบตามจำนวน 100 คน

3.1.3 หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทำ
การตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแล้ว
นำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.1.4 หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทำ
การตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ จนครบตามจำนวนแล้วนำไปประมวลผลต่อไป

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interviews) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
(Key Informant) โดยการขออนุญาตผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เข้ามาทำ
การสัมภาษณ์ผู้ต้องขังกุ่มดังกล่าว ระหว่างเวลา 12.00-13.00 น. ภายในเรือนจำฯ (อาคารหลวง
ตามหาบัว) สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ระยะเวลาประมาณ 10 นาที โดยทำบันทึกตามแบบสัมภาษณ์
เนื่องจากระเบียบปฏิบัติไม่อนุญาตให้อัดเทปได้ สัมภาษณ์ผู้ต้องขังกุ่มตัวอย่างเสร็จภายใน
เดือนตุลาคม 2555

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1.1 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด

4.1.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วมาลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

4.1.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

4.2.1 บรรยายลักษณะทั่วไป เกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุนำไปสู่การค้ายาบ้าซ้ำของกลุ่มตัวอย่าง คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านเศรษฐกิจในครัวเรือน

4.2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interviews) มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่นำไปสู่การค้ายาซ้ำกับพฤติกรรมค้ายาซ้ำของผู้ต้องขัง รวมถึงข้อเสนอแนะที่เป็นเงื่อนไขไปสู่การเลิกค้ายาซ้ำ หลังจากนั้น นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการบรรยายพรรณนาความ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่นำไปสู่การค้ายาซ้ำกับพฤติกรรมค้ายาซ้ำ คือ การแจกแจงแบบค่าไคสแควร์ (Chi – square) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05